

2017–2018 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
KARTAL ANADOLU İHL 10. SINIF COĞRAFYA DERSİ 1. DÖNEM 2.YAZILI SINAV ÖRNEĞİ

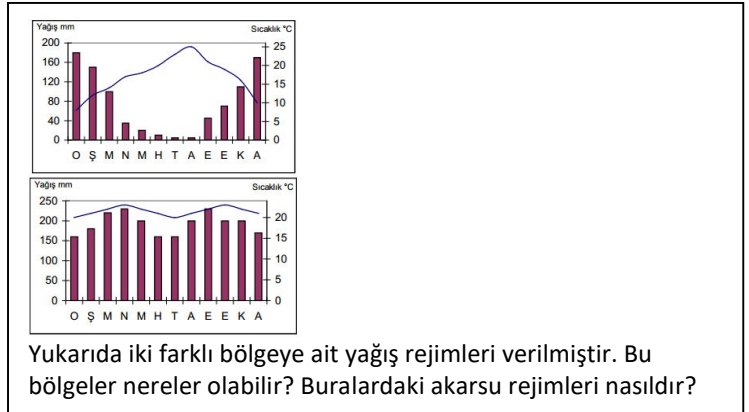
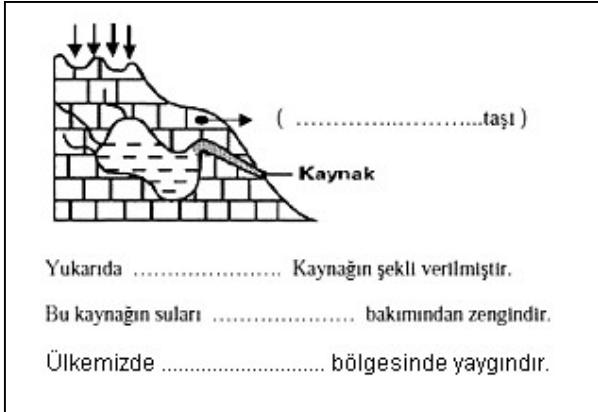
ADI SOYADI:

A. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun kelimelerle doldurunuz.

1. Van gölü oluşum bakımından türü bir göldür.
2. Dünyadaki tatlı su kaynağının % 70'e yakını dan oluşur.
3. Pamukkale Travertenleri oluşum bakımından kayaç grubuna girer.
4. Akdeniz iklim bölgesinde kalkerli arazi üzerinde oluşan toprak türü Topraktır.
5. Volkanik alanlarda zaman zaman püskürerek yeryüzüne çıkan sıcak sulara denir.
6. Yer altı mağaraları, kanyon vadiler ve obruklar kayaçların yaygın olduğu yerlerde oluşur.
7. Amazon nehrinin rejimi dır. Çünkü:
8. Bir akarsuyun bütün kollarıyla birlikte sularını topladığı alana denir.
9. Bir gölün sularının tatlı ya da tuzlu olması öncelikle neye bağlıdır?
10. Çöllerde ve karasal iklim bölgesinde çözülme etkilidir.
11. Barajların yapılış amaçları : a)..... b) c)
12. Toprağın içindeki bitki, hayvan kalıntılarına denir.
13. Akarsuyun taşıyıp biriktirdiği toprağa:, rüzgarın taşıdığı toprağa denir.
14. Eski göl tabanında bulunan toprak türüdür. Killi olduğu için kurak dönemde çatlar, kurak dönemde ise şişerek çatlaktan dökülen toprak yukarı itilir. Bu özelliğinden dolayı dönen toprak anlamına gelen bu topraklara denir.
15. Ülkemizde fay kaynaklarının yaygın olmasının sebebi nedir?

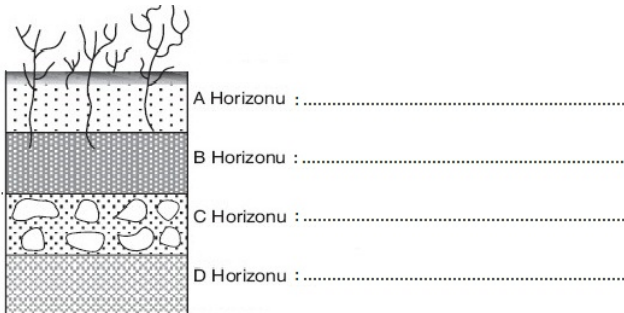
B. Aşağıdaki tabloları doldurun.

C. Aşağıdaki boşlukları doldurun.

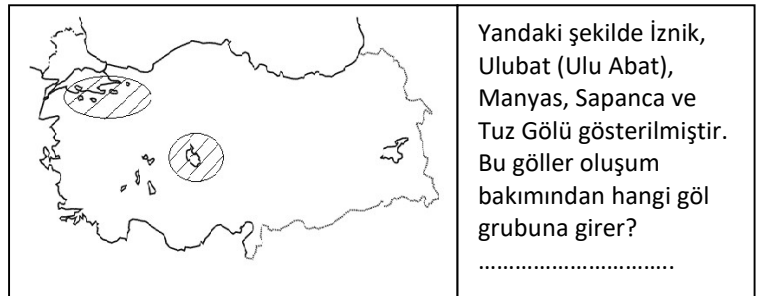

Yandaki tabloya göre merkezlerin hangisinde fiziksel çözülme, hangisinde kimyasal çözülme daha şiddetli olur. Neden?

	Gece gündüz arası ortalama sıcaklık farkı (°C)	Yıllık yağış miktarı (mm)	Yıllık ortalama sıcaklık (°C)
I	6	2600	22
II	18	200	15
III	4	500	22

Yukarıda toprağın katmanları (horizon) gösterilmiştir. Bu horizonları birer cümle ile açıklayın. (8 p)

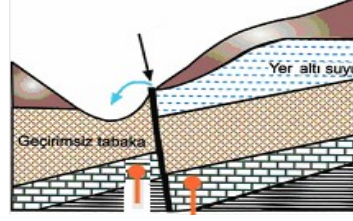
Aşağıdaki boşlukları doldurun

Bölge

Toprak türü

Ekvatorial	
Akdeniz	
İsveç, Norveç	
Arabistan	
Erzurum – Kars	
Ankara – Konya	

Aşağıda bir kırık alandan çıkan su kaynağı gösterilmiştir. Bu kaynağın ne gibi özellikleri vardır? Nereelerde görülür? Yazın.

TEST-1

1. Alüvyonlar, morenler ve lösler taşınmış topraklardır. Aşağıdakilerden hangisi taşınmış toprakların ortak özelliğidir?

- A) Fazla yıkanmış topraklardır B) Geçirimsiz topraklardır
C) Karbonatlı topraklardır D) İnce taneli topraklardır
E) Verimli topraklardır

2. Türkiye’de kaplıca, ılıca ve maden suyu kaynaklarının fazla olması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Fay hatlarının yaygın olmasıyla
B) İklim çeşitliliğinin fazla olmasıyla
C) Yer şekillerinin engebeli olmasıyla
D) Yeraltı sularının fazla olmasıyla
E) Sağlık turizminin gelişmiş olmasıyla

3. Kayaçların mekanik (fiziksel) çözülmesi çöllerde çok etkilidir. Bunun temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yer şekillerinin engebesez olması
B) Rüzgâr erozyonunun yaygın olması
C) Akarsu ağının seyrek olması
D) Günlük sıcaklık farkının çok olması
E) Bitki örtüsünün olmaması

4. Aşağıdakilerden hangisi bir gölün sularının tatlı acı, tuzlu sodalı olmasında en fazla etkili olan faktördür?

- A) Göl çevresinde görülen iklim özellikleri
B) Gölün bulunduğu zeminin yapısı
C) Gölün bulunduğu yerin ortalama yükseltisi
D) Gölün gideğenin olup olmaması
E) Fazla akarsu ile beslenip beslenememe durumu

5. Bir akarsudan sulama amacı ile yılın ancak belli bir kesiminde yararlanılabiliyorsa, bu durum akarsuyun öncelikle hangi özelliği ile ilgili olabilir?

- A) Rejimiyle B) Akımıyla C) Hızıyla
D) Eğimiyle E) Yüküyle

6. Türkiye’de çok çeşitli toprak tipleri görülmektedir. Bu durumun temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çeşitli iklim tiplerinin görülmesi
B) Arazinin engebeli olması
C) Heyelanların sık görülmesi
D) Erozyonun çok etkili olması
E) Doğal bitki örtüsünün çok çeşitli olması

7. Aşağıdakilerden hangisi diğer dördünün nedenidir?

- A) Fayların oluşması B) Levhaların hareket etmesi
C) Volkanik olaylar D) Depremlerin oluşması
E) Sıcak su kaynaklarının oluşması

8. Yöre iklimi göz önüne alındığında, yukarıdaki haritada numaralarla gösterilen alanlardan hangisinin topraklarının diğerlerine göre yıkanmış ve daha az kireçli olması beklenir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. “Türkiye’de akarsular, saniyede akıttıkları toplam su miktarı bakımından fazla zengin sayılmaz. Ancak enerji potansiyeli bakımından oldukça zengindir.”

Bu durum aşağıdakilerden hangisine kanıt olabilir?

- A) Akarsu yataklarında eğimin fazla olduğuna
B) Akarsu havzalarının geniş olduğuna
C) Akarsuların kar suyuyla beslendiğine
D) Akarsu rejimlerinin düzensizliğine
E) Akarsuların sık sık yatak değiştirdiğine

10. Aşağıda, oluşumlarına göre verilen göl çeşitlerinden hangisinin oluşumunda iç kuvvetlerin etkinliği daha fazladır?

- A) Heyelan set gölleri B) Tektonik göller C) Karstik göller
D) Sirk (buzul) gölleri E) Baraj gölleri

11. Toprak oluşumunda en önemli faktör iklimdir (1). Fiziksel ve kimyasal ayrışma olayları, bitki örtüsünün yerleşip gelişmesi, toprağın yıkanması ve topraktaki organizma faaliyetleri iklime bağlıdır (2). Sıcak ve kurak bölgelerde kimyasal ayrışma ön plandadır ve ayrışma daha hızlıdır (3). Nemli bölgelerde toprakta yıkanma fazla iken kurak bölgelerde azdır (4). Aşırı yıkanma sonucunda toprağın üst kısmındaki besin maddeleri, sızma yoluyla alt katmanlara taşındığından toprak besin maddeleri yönünden fakir kalır (5).

Yukarıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

12. İki geçirimsiz tabaka arasındaki geçirimli tabakada biriken suların, sondaj yapılarak yeryüzüne çıkarılmasıyla oluşan kaynaklar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fay kaynağı B) Karstik kaynak
C) Gayzer kaynak D) Yamaç kaynağı
E) Artezyen kaynağı

13. Ülkemizde Nevşehir çevresinde Peri bacalarını oluşturan kayaçlar aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Kireç taşı b) Volkan Tüfü c) Mermer
d) Kömür e) Kil taşı

Göller	Oluşum Türü
1. Kestel Gölü	
2. Abant	
3. Nemrut Gölü	
4. K.Çekmece	
5. Van Gölü	
6. Tuz Gölü	
7. Tortum Gölü	

Aşağıdaki ifadelerin doğru ya da yanlış olduklarını parantez içerisine belirtiniz.

- 1.Fay kaynaklarının bulunduğu alanlarda kireçtaşları yaygın olarak bulunur. (.....)
- 2.Bol yağış alan nemli bölgelerde toprağın kireç ve tuz oranı düşüktür. (.....)
- 3.Buzul gölleri yüksek dereceli enlemlerde yaygındır.(.....)
- 4.Yıl içinde akım değişimleri fazla olan akarsular düzenli rejime sahiptir. (.....)
- 5.Dünya üzerindeki toplam su miktarının yaklaşık % 97'si tuzludur. (....)
6. Afrika'ya hayat veren akarsu Nil Nehri olarak bilinir. (.....)

	Fay Kayn.	Artezyen Kaynak	Yamaç Kaynağı	Karstik Kaynak
Suları Soğuktur		✓	✓	✓
Dağ ve vadi yamaçlarında görülür				
Kalkerli arazide oluşur				
Genç oluşumlu arazilerde görülür.				
Suları sıcaktır				
Sondaajla çıkartılır				

(2014 YGS) 1. Ekvator çevresinde ve ülkemizde Doğu Karadeniz kıyılarında bulunan toprak türüdür. Yağıştan dolayı yıkandığı için içinde humus ve mineraller az azdır. **Yukarıda bahsi geçen toprak türü hangisidir?**

- A) Laterit B) Terra Rosa C) Çernezyom
D) Bozkır E) Tundra

(2011 YGS) 2. Orografik (Yamaç) yağışlar, denizden gelen nemli hava kütlelerinin kıyı çizgisine paralel uzanan dağ sıralarına çarparak yükselmesi sonucu meydana gelir. **Buna göre, aşağıdaki yerlerin hangisinde yıl içinde orografik yağışların daha fazla görülmesi beklenir?**

- A) Ilgaz Dağları'nın güney yamaçlarında
B) Doğu Karadeniz Dağları'nın güney yamaçlarında
C) Aydın Dağları'nın kuzey yamaçlarında
D) Küre Dağları'nın kuzey yamaçlarında
E) Toros Dağları'nın kuzey yamaçlarında

(.....) Fırat, Dicle, Aras, Kura gibi akarsular yurt dışından doğup ülkemiz sınırlarından denize dökülürler.

(.....) Ülkemizde bitki ve toprak çeşidi fazladır.

(.....) Ülkemizde akarsuların enerji potansiyelleri yüksektir.

(.....) Türkiye'nin akarsu rejimleri genelde düzensizdir.

(.....) Türkiye nüfusu sürekli artma istikametindedir.

(.....) Ülkemizde erozyon kıyı bölgelerimizde daha yaygındır.

(.....) İlk yerleşmeler ılıman bölgelerde ve su kaynakları çevresinde olmuştur.

4.Aşağıda boş bırakılan yerleri cümleyi doğru şekilde tamamlayacak kelimelerle doldurunuz.

1. Erozyona uğrayan yamaçlarda oluşan taşlı topraklaradenir.
2. Günlük sıcaklık farklarının fazla olduğu yerlerde taşlardaÇözülme, olur. Sıcaklık farkının az yağışın fazla olduğu yerlerde iseÇözülme olur.
3. Yer kabuğu hareketleri sonucunda meydana gelen çukurlarda biriken su kütlelerine göl denir.
4. Bitki ve hayvan kalıntılarının kapalı ortam ve basınç koşulları altında kalarak çökmesiyle Kayaçlar oluşur.
5. Pamukkale travertenleri oluşum bakımından kayaçları grubuna girer.
6. Kazıldığında yerden fışkırarak çıkan su kaynaklarına denir.
7. Gideğeni olmayan göllerin suları.....dır.
8. Bir akarsuyun bütün kollarıyla beraber sularını topladığı ve aktığı bölgeye denir. Sularını açık denizlere ulaştırabilen akarsuların havzası'dır.
9. İçinde yer altı suyu bulunan tabakaya denir.
10. Genelde Akdeniz bölgesinde yaygın olan suları bol miktarda kireç içeren kaynak Kaynaktır.
11. İndus ve Ganj nehri iklim bölgesinde bulunan önemli akarsulardır.
12. Ekvatorial bölgenin en önemli iki akarsuyu ve Nehirleridir.

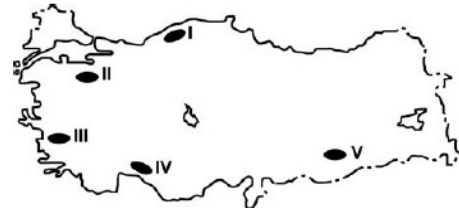
TEST2

3. Türkiye'nin akarsuları ile ilgili;

I. Rejimleri düzensizdir. II. Akış hızları fazladır.

III. Ulaşım elverişlidirler. IV. Aşındırma güçleri azdır, Yargılarından hangileri **doğrudur?**

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) III ve IV E) I ve IV

(2011 YGS) Haritada numaralarla gösterilen yerlerdeki dağlarla ilgili olarak aşağıdakilerden **hangisi yanlıştır?**

- A) V. yerdeki dağ sönmüş volkan dağdır.
B) II. yerdeki dağın doruklarında buzullar vardır.
C) I. dağların kuzey yamaçları bitki örtüsü zengindir.
D) III. yerdeki dağlar kırılmayla oluşmuştur.
E) IV. yerdeki dağlarda karstik şekiller yaygındır

I. Fırat II. Çoruh III. Gediz IV. Ceyhan

5. Yukarıda verilen akarsulardan hangilerinin havzasının **tamamı** Türkiye sınırları içinde yer alır?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I ve IV E) III ve IV

I. Elmalı Ovası

II. Kestel Ovası

III. Çukurova

IV. Silifke Ovası

6. Türkiye'de, yukarıda verilen ovalardan hangilerinin oluşumunda **karstik** süreçlerin etkisi **vardır**?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

7. Aşağıdakilerden hangisi Anadolu'nun yakın Jeolojik dönemde **yükseldiğinin kanıtı olabilir**?

- A. Dağların çok olması
B. Volkan konilerinin fazla aşınmamış olması
C. Akarsu yataklarının denge profiline ulaşmamış olması
D. Kıyılarda delta ovalarının görülmesi
E. Ova ve platoların yükseklerde yer alması

8. Gelişimini tamamlamış zonal topraklarda horizon adı verilen A, B, C ve D katmanları oluşur. Ancak aşınmanın ve birikmenin fazla olduğu delta ovası, dağ yamacı gibi yerlerde bu tür horizonlaşma görülmez. Buna göre aşağıdaki toprak tiplerinin hangisi horizonlaşma özelliği göstermez?

- A) Laterit Topraklar B) Terra Rossa Topraklar
C) Çernezyom Topraklar D) Kolüvyal Topraklar
E) Podzol

9. Ülkemizde Tundra ve Laterit toprak tiplerinin görülmemesinin sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yarımada ülkesi olması
B) Orta enlemlerde bulunması
C) Ortalama yükseltisinin fazla olması
D) Okyanusa kıyısının bulunmaması
E) Genç oluşumlu bir ülke olması

10. Nemli iklim Bölgelerinde topraklar tuz ve kireç bakımından fakirdir. Buna göre oluştukları yerler düşünüldüğünde aşağıdaki toprak türlerinden hangilerinde tuz ve kireç oranı en azdır?

- A) Laterit – Kahverengi Orman B) Terra Rossa – Kalsimorfik
C) Kahverengi Step – Halomorfik D) Podzol - Löss
E) Çernezyum – Kestane renkli Step

11. Türkiye'de çok çeşitli toprak tipleri görülmektedir. Bu durumun temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çeşitli iklim tiplerinin görülmesi
B) Arazinin engebeli olması
C) Heyelanların sık görülmesi
D) Erozyonun çok etkili olması
E) Doğal bitki örtüsünün çok çeşitli olması

12. Aşağıdakilerden hangisi barajların yapılış **amaçlarından biri değildir**?

- A) Sulama suyu sağlamak B) Taşkından korunmak
C) Heyelanı önlemek D) İçme suyu sağlamak
E) Enerji üretmek

13. Sibirya ve Kanada çevresinde gözlenen, yılın büyük bölümünde donmuş halde, birkaç ay da bataklık halinde olan toprak türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rendzina B) Vertisol C) Löss D) Tundra E) Regosol

14. Göl oluşumları ile ilgili aşağıdaki eşleşmelerden hangisi **yanlıştır**?

- A. Van gölü- Volkanik set B. Tortum- Heyelan set
C. Tuz gölü- Tektonik D. Büyük çekmece- Tektonik
E. Yedigöller-Heyelan set

15. Aşağıdaki akarsulardan hangisi ülkemiz topraklarından doğup, yurt dışına giden akarsularımız bir arada verilmiştir?

- A) Dicle, Fırat, Meriç B) Meriç, Asi, Kura C) Fırat, Asi, Göksu
D) Çoruh, Dicle, Kura E) Fırat, Aras, Seyhan

16. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki akarsuların genel özelliklerinden **değildir**?

- A. Rejimleri düzensizdir
B. Bol su taşımazlar ancak hızlı akışlıdırlar
C. Bazı bölgelerde kapalı havzalara dökülürler
D. Genelde doğu-batı yönünde uzanırlar.
E. Ulaşımda yararlanılabilirler

17. Aşağıdaki toprakların hangisinde horizonlar yoktur?

- a) Moren b) Laterit c) Terra-rossa d) Podzol e) Çernezyom

18. Erzurum-Kars platosu verimli lav topraklarıyla örtülüdür.

Ancak buna rağmen Erzurum-Kars platosunda tarım yerine hayvancılık yapılmasının **temel nedeni nedir**?

- A) Yüksek olması nedeniyle ikliminin tarıma elverişsiz olması
B) Toprakların parçalı olması
C) Hayvancılığın ekonomik gelirinin fazla olması
D) Tarım ürünleri çeşidinin az olması
E) Hayvancılığın devlet tarafından desteklenmesi

19. Çok kısa bir süre içinde birden bire kabararak coşkun bir şekilde akan, sonra kuruyacak duruma gelen akarsulara "sel rejimli" akarsular denir. Genelde karasal iklimde ve yağmur sularıyla beslenen akarsularda görülür. Buna göre sel rejimli akarsuların daha çok hangi bölgede görülmesi beklenir? (ÖSS)

- A) İç Anadolu Bölgesinde B) Marmara Bölgesinde
C) Ege Bölgesinde D) Karadeniz Bölgesinde
E) Doğu Anadolu Bölgesinde

20. Aşağıda verilen bilgilerden hangisi **doğru değildir**?

- A) Lut Gölü Tektonik oluşumlu bir göl olup dünyanın deniz yüzeyinden en alçak noktasını oluşturur.
B) Türkiye'nin en büyük gölü olan Van Gölü volkanik set gölüdür, suları sodalıdır.
C) Bazı göllerin oluşmasında birden çok faktör etkili olabilir. Örneğin Göller Yöresindeki göllerin çoğunda tektonik ve karstik süreçler birlikte etkili olmuştur.
D) Abant, Yedigöller Heyelan Set gölleridir.
E) Göl bakımından en zengin bölge İç Anadolu'dur.

CEVAPLAR

TEST1 1E 2A 3D 4D 5A 6A 7B 8A 9A 10B 11C 12E 13B

TEST2 1A 2D 3B 4B 5E 6A 7E 8D 9B 10A 11A 12C 13D
14D 15D 16D 17A 18A 19A 20E